

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvg); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvg).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za več kratko naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Tržaške razmere.

Pod tem naslovom, ki bi se moral prav za prav glasiti »Cerkveno-politične razmere v tržaški škofiji«, prinaša sobotni »Slovenec« uvođen članek, v katerem je mnogo priznanj gledé vzrokov in provzročiteljev cerkvenega gibanja v omenjeni škofiji in katera priznanja popolnoma opravičujejo našo opetovano trditve, da krivda na naših žalostnih cerkveno-političnih in verskih razmerah zadevuje v prvi vrsti cerkvene oblasti, katere so, deloma s svojjo neodločenostjo in prijeljivostjo nasproti Italijanom, deloma naravnost s svojjo odločno nasprotnostjo proti Slovincem, dosegle današnje stanje.

»Slovenčevemu« članku manjka le logičnega in jasnega zaključka (in »Slovenec«, ki predbaciva »Edinosti« nejasnost, bi moral biti pač mojster v tem) — in mi bi se v tem vprašanju »sklenili«.

Da uvidijo naši čitatelji, da je ta naša trditev prava, prinašamo glavne poteze iz »Slovenčevega« članka. »Slovenec« piše mej drugim:

»Najdragocenejši zaklad cerkve in neobhodno potreben pogoj za njeno uspešno delovanje je svoboda v izvrševanju njenega poklica. V naši državi še dandanes ni premagano načelo jožefinstva, katero podreja cerkev raznim vplivom, ki nameravajo vse drugo prejši, kakor podpirati jo v izvrševanju njenega svetega zvanja. Te nesrečne razmere so povzročile tudi v Trstu oni žalostni nered, ki je kriv zdaj tamošnjih homatij. Pred vsem dajejo patronatne razmere liberalnemu magistratu preveč priložnosti in moči, da se vtika v stvari, do katerih ima po naravnem in božjem pravu pravico edino le cerkev. In ker je zdaj politična moč v italijanskih rokah, se ni čuditi, da je razdiralno delo liberalizma hkrati tudi prepojeno z irredentizmom«.

»Tu nosi glavno krivdo posvetna oblast, katera vpreza cerkvene kroge proti duhu katolicizma v svoj trdi politični jarem. Oglejmo si n. pr. razmere v Riemanju!»

To je kaplanija, ki pripada župniji Dolina. V Riemanju imajo vedno kaplana, ki ljudstvu vse stori. V Dolino hodi ljudstvo le v žepitvenih zadevah in po matičine izpiske, ki se kolekujejo in se od njih plača taksa. Svojemu kaplanu daje ljudstvo rado naturalije, odreka jih pa dolinski duhovščini, ki je žajo le v zunanji zvezi, po pastoračiji pa ločena.

PODLISTEK

Marta Bogdanović.

Spisal Josip Knaflič.

Pri Zaborščniku je služila, da. In z do-mašim sinom sta se ljubila. Ljubila, da sta ju srečali boleli — kakor je rekla ona . . . Ko pa je njuna ljubezen z vso nepremagljivo mogočnostjo zatirjala svoje pravice, in sta stopila pred očeta, da bi smela skleniti zakon, je stari dedičal in ubil bi bil oba, da se ništa rešila . . . Ona se je skrila pri sosedo-vih, sin pa je pobegnil. — Dva dni ga je čakala, da se vrne in da ukreneta kaj za svoje življenje . . . Danes pa je prišel naznat njegov prijatelj, da je Ivan odšel v Ame-riko in da ga več ne bo nazaj. Lep pozdrav ji daje v slovo, a nobene dobre besede, no-bene nade! Ali ni to strašno? Ali je kaj čudnega, da že tri dni samo plaka in jadi-kuje in da že nima več zavesti v duši, ne moči v telesu? Da, čudno je, da še živi!

Gledal sem jo, ko je govorila, kako so se ji borile prsi, kako so drhtele njene ust-nice, kako so se ulivale nevsahljive solze iz njenih zatekljih, črnih oči . . .

Ker je ljudstvo v Riemanju ubogo, ni hotelo dvojnega bremena prenašati. Temu bi se odpomoglo, ako bi cerkvena in po-svetna oblast ustanovili novo župnijo v Rie-manju. C. kr. namestništvo, namestu da bi Riemanje in Dolino rešilo iz te neprijet-nosti, se je pa ustavilo ustanovitvi rieranj-ske župnije, v kljub temu, da je bil ranjki škof Šterk za to. Ponudilo je celó dolin-skemu župniku žendarmerijo na razpolago pri pobiranju naturalij v Riemanju. To je prvi razlog, da je jelo vreti v Riemanju. To so izrabili izvestni agitatorji in začeli ljud-stvo nagovarjati k unijativu, češ, potem bo-ste samostojni. Bira dolinska se je sicer od-pravila, a provzročeni ogenj se ni dal zadu-šiti«.

»Ko so Riemanje že mislili, da spadajo pod uniatskega škofa, je poslal kapit. vikar Petronio v Riemanje kanonika Martelanca, ki je Riemanje — samim Slovincem — v njih cerkvi bral italijanski list Petronijev. To je ljudstvo še bolj razburilo. Kanonik Martelanc je odšel v Trst, ne da bi bil kaj doseg. Tudi ta velika napaka se zdaj ma-šuje. Ko je škof dr. Nagl poslal kaplana dr. Požarju v Rie-manje pismo, v katerem mu piše, da ima v Riemanju šteta mesec prenehati staroslovensko bo-goslužje, ako ne, da bode pre-stavljen, pa so začeli izvestni agitatorji pobirati podpise, s katerimi se ljudstvo obrača do razkolnega vladike za vspre-jem v pravoslavje«.

Oglejmo si sedaj Rojan! Tu je znani župnik Jurizza, katerega je liberalni magi-strat kot patron prezentiral le zato, ker trobi v italijanski rog. Prosili so mnogi za-služni, vrednejši in starejši duhovniki, a ma-gistrat je hotel le njega. Ko bi se bila cer-kvena oblast uprla, bi bila izzvala proti sebi vojsko liberalnega židovstva in njegovega časopisja. In zgodilo se je žalibog, da je ordinarijat potrdil to prezentacijo v veliko nezado-voljnost slovenskega duhov-stva. Župljanom slovenske narodnosti se-veda ni bilo ljubo, da je prišel Jurizza v Rojan za župnika. No, vendar se imeli z njim potrpljenje. Ali ko je začel Jurizza iz cerkve preganjati slovensko petje, ki je bilo v tej v tej cerkvi od pamtiveka v navadi, jim je kri zavrela«.

»V Trstu imajo Srbi v svojem jeziku

To je vražja burka, ki jo je zaigrala usoda s to siroto! — Ali videl sem, da ne smem niti grajati niti soditi, ampak da moram pokrepati s tolažbo in napojiti z upanjem dekletovo srce . . . In rekel sem:

»Marta, ti nimaš prav, da toliko žalu-ješ. Pomisli! Ali je mogoče, da te je Ivan zares za vedno zapustil? On, ki te je tako ljubil! On, ki te je hotel poročiti! Ali je mogoče, da bi vajina ljubezen tako končala? Ne, za nič se ništa toliko ljubila! Vidiš, Marta, to ni mogoče! Ti sama tega ne ve-ruješ . . . Ti samo dvomiš, ali dvomi se vedno. Obupati pa ni nikdar — do smrtine! Tebe hoče uničiti, da je Ivan šel od tebe, šel brez slovesa. Ali povej mi: koliko bi bilo bolje, da ti je stisnil roko v slovo ali ti rekel ljubo besedo? Še enkrat huja ločitev! In zakaj je šel? Ker je moral iti! Da je hotel ostati doma, moral bi pustiti tebe. Da-leč je šel, res je; ali dobro je storil. To bo omehčalo očeta! In veruj mi, da o a sam ga še pokliče nazaj . . . In Ivan se povrne, in ti boš zopet njegova, ker te ljubi — to so mi povedala tvoja usta. Le pojdi domov in počakaj pri majki, kmalu boš prejela od tvojega Ivana — veselo vest, da, pri Bogu!

službo božjo, Grki v Grakem; protestantje v nemškem, Slovincem se pa niti pridigati ne sme v njih jeziku. Slovensko pridigo so prognali iz cerkve sv. Antona starega in sv. Justa. V poslednji cerkvi se je to zgodilo pod ranjkim škofom Šterkom; pa še so ga tožili v Rim laški nestrpeži, med njimi ljudje, od katerih bi se moralo pričakovati vse kaj drugega, da širi v Trstu panslavi-zem v cerkvah! To je bila nečuvstva sra-mota!

In zunaj po škofiji ni nič bolje. Mnogo hrvaških župnij v zahodnem delu je že po-italijančenih. Kjer je bila še pred par leti hrvaška pridiga, se zdaj pridiga samo v ita-lijanskem jeziku. — V župniji Grižljan so v vseh vaseh sami Hrvati, le in loco je ne-kaj Lahov. Tam je bil za župnega upravi-telja duhovnik, ki je znal hrvaški. No ko je kap. vikar Petronio to župnijo razpisal, je hitro prestavil onega duhovnika ter poslal tja laškega, ki ne zna niti besede hrvaškega, da je dobil to župnijo. Ta laški duhovnik pridiga samo laški, a v cerkvi so skoraj sami Hrvati. Tudi v šoli katehizuje samo laški. Šla je deputacija Hrvatov k škofu dr. Naglu prosit ga, da bi se jim pridigalo v njih je-ziku. Škof jim je rekel, da se bo dal infor-mirati in potem storil svoje. Vmeščenege župnika sicer škof brez kanoničnega vzroka ne more odstraniti, a znanje jezika, ki ga govori ljudstvo, je pred vsem potrebno za duhovnika, in za to se ima brigati cerkvena oblast«.

Ravno tako so naredili z Opertljem, kjer je dekanija in župnija hrvaška, le in loco je nekaj Lahov. Petronio je skušal slo-venske duhovnike iz Trsta prestaviti, dasi znajo po 3 do 4 jezike, ter jih nadomestiti z laškimi, ki znajo samo laški. Po deželi je premestil slovenskih duhovnikov 60, a laških komaj 6. To dela slabo kri in pripravlja tla liberalizmu«.

»Vendar v kljub temu je neohodno po-trebnost, da se na odločilnem mestu v Trstu, če tudi s težavo, sprejme brez ovinkov, odločno in dosledno načelo narodne enako-pravnosti v vseh cerkvenih zadevah. Ako škofje na Francoskem zdaj proti vladni bran-jio celo bretonsko narečje, ki nima niti li-terature niti bodočnosti, a se opirajo pri tem na zakon naravnega prava, ki pravi, da se mora ljudstvo poučevati v jeziku, ki ga ra-zume, — tem bolje je dolžnost cerkve zdaj v Trstu, da proti pangermanskemu kru-temu nasilju brani prej od najvišjih

Saj ne more biti drugače . . . In ne pozabi, da je tudi on v bedi. Vidva oba sta ža-lostna, a žalosti sledi veselje. Vedno ne sije solnce, Marta . . . Pogled na nebo — mrak je zdaj tam gori in oblaki, ali jutri zarana bo svetilo kakor velik biser!»

Ah, kako me je gledala! Tako gleda umirajoči v zdravniku, tako gleda piček v tebe, kadar mu odpiráš kletko, tako gleda skozi temno noč gorja in obupa v nade po-slednjo zvezdo človeške duše . . .

In Marta je upala. Roke pritiskane na bolne prsi, žejna usta polodprta, z očesom ne treni — tako je stala pred menoj in poslušala moje besede. In njen obraz je po-stajal mehkeji in topleji, in zdajci, ko sem umolknil, je zaplaval na njem smehljaj — truden in slab sicer ko večerni žarek, ali tudi lep in miren ko večerni žarek.

»Ah, zdaj mi je, kakor da sem se pre-budila iz strašnih sanj!« je dejala. »Resnica ni tako grozna. Ali bolečina je velika, ker je prva. Minulo moje življenje je bilo liki sladka bajka! Zdaj hočem trpeti, pa tudi upati hočem . . . Bog me ne bo zapustil!«

Še enkrat je globoko vzdihnila, kakor da hoče odpahnniti poslednje breme s srca,

cerkvenih oblastnj toli odlikovani slo-vanski jezik«.

Temu še pristavljamo, da so Riemanjej prej nego so prestopili na unijativstvo, svoje zahteve ustnenc in pismeno predložili ško-fijskemu ordinarijatu in da so Rojančani nič manje nego 46 krat (!!) bili v deputaciji na ordinarijatu, a eni in drugi — brez vsa-kega niti najmanjšega uspeha!

In potem si upa »Slovenec« v svojem navedenem članku prihajati do »logičnega« zaključka, da taka vprašanja ne spadajo pred diskusijo političnih strank, ter predbaciva tržaškemu Slovincem, da so ravno cerkvene stvari postavili v ospredje vsega »političnega boja«, isti »Slovenec«, ki priznava, da v tržaški škofiji gre za narodno ekzistenco Slo-venec, jim odreka pravico, da se za to ek-zistenco, katero ima v prvi vrsti braniti slo-venska politična stranka, borijo, bodisi proti cerkvenim, bodisi proti drž. oblastim, in sicer to z vsemi sredstvi, katere jim narekuje skrb za narodno bodočnost. In odrekati jim hoče to pravico v istem trenutku, ko priznava, da cerkvene oblasti grešijo proti slovenskemu narodu ter da nimajo poguma ali volje za to, da bi se uprle raznarodovalnim namenom iz-vencerkvenih faktorjev«.

Trditve »Slovenčeve«, da je »Edinost« v tem oziru zastopala »najbolj nesrečno sta-lišče«, da je »nihala mej liberalizmom in unijativstvom«, da »počenja vse mogoče, kar more Slovence pripraviti v cerkvenih stvareh ob ves ugled« ter da izrablja unijativstvo ka-kor »agitatorije orodje, ki se jemlje v roke le zato, ker je masa ljudstva kr-ščanska in se med njo še ne more priti z brezkonfesionalnim liberalizmom« — te tr-ditve so pač pobite po samih dejstvih, ka-tere je priznal »Slovenec« sam, ker je marveč res, da je »Edinost« branila na-rodne pravice v cerkvi le iz namena, da ohrani naš narod pred verskim in narodnim po-ginom, in to v interesu celo-kupnega naroda in — cerkve same!

V tem opravičenem boju pa ni našla pomoči pri »Slovencu« in to je za tržaške Slovence in — za cerkev »najbolj škodljivo«, ne pa — kakor trdi isti »Slovenec« — postopanje »Edinosti«.

Kar se pa tiče želje »Slovenčeve«, naj bi se v Trstu vendar osnovala odkritosrčna krščanska organizacija v demokratičnem so-cijalnem smislu, ali z drugimi besedami: naj

potem se je naglo sklonila, rahlo poljubila mojo roko in stekla po jarku navzgor.

Noč je . . . A tvoja noč naj izgine in sijaj ti solnce, Marta!

Dolgo nisem pozabil Marte, toda pola-goma me je zapustil spomin na njo. Ah, človek ima za lastne britkosti toliko brige! Sneženega zimskega dne pa dobim v gostilni popa Miljanovića iz Novega sela, do-brega znanca. Moje prvo vprašanje je bilo za Marto Bogdanović . . .

»Marta Bogdanović, nesrečnica? Pred tednom je umrla v otroški postelji — in dete žajo . . . Gospod edini je še usmiljen!«

Pop Miljanović je jezno izpraznil ku-pico, a zapazivši moj osupli obraz, je nada-ljeval:

»Kako naj je prestala sirota? Že pred porodom je bila ob vse življenje, kakor senca . . . A Zaborščnika naj vrag vzame oba! Stari je trinog, mladi pa šleva . . . Sramota je to!«

In potem je govoril župnik Miljanović še ostre besede zoper občest in krutost slovenskega kmeta . . .

(Zvršetak.)

bi se osnovala tukaj — krščansko-socijalna stranka po kranjskem vzoru, moramo izjaviti odločno, da mej Slovenci v Trstu taka stranka ni potrebna, ker bi več škodovala nego koristila.

Slovensko ljudstvo v Trstu, ki zahteva od cerkve svoje pravice v cerkvi, je s tem dokazalo dovolj, da je verno. Za socijalno-gospodarsko organizacijo pa skrbi »narodna stranka« v kolikor je to ob naših žalostnih razmerah mogoče.

Vse sedanje socijalne stranke, naj bodo krščansko-demokratske ali socijalno-demokratske, nagibajo v krajih z narodno mešanim prebivalstvom, hoté ali nehoté, k internacionalizmu ter končno podlagajo v narodnem obziru nacionalizmu — močnejšega naroda. Dokaz za to imamo v Trstu pri socijalno-demokratski stranki, ki vodi Slovence v laški tabor, in na Dunaju pri krščansko-socijalni stranki, ki je zamorila samostojno narodno gibanje množičnih Čehov. Mi ostajemo torej pri tem, da v Trstu, kjer se bije boj za narodno ekzistenco, je mogoča le narodna stranka, a »Slovenec« pozivljamo, naj z vsemi močmi deluje na to, da nam pomore priboriti ravnopravnost v vsem našem javnem življenju ter da v prvi vrsti porabi ves svoj vpliv v to svrhu, da pridemo čim prej do ravnopravnosti tudi v cerkvi na podlagi naših starih pravic! S tem bodo hitreje nehavale naše žalostne cerkveno-politične razmere, ki so — to naglašamo na vsa usta — posledica in ne vzroki sedanjemu gibanju!!

Politični pregled.

V Trstu, 2. decembra 1902.

Pomiloščenje mladoletnih obsojencev. Ministerski predsednik, kakor voditelj ministertva za pravosodje, izposloval je najvišji odlok, katerega je že prijavil sodiščem s posebno naredbo. V uvodu tej naredbi je rečeno: Med velikim številom mladoletnih, ki so se pregrešili proti zakonu, je mnogo takih, ki niso toliko pokvarjeni, marveč greše ali vsled nepremišljenosti, ali zavedeni v to, ali vsled pomanjkanja zrelosti. Mnogi med njimi so sicer že dosegli tisto dobo, ko so po zakonu odgovorni za svoja dejanja, ki so pa zaostali v svojem duševnem razvoju, tako, da ne morejo umeti dalekosečnosti svojih dejanj, ali pa nimajo dovolj določne volje, da bi se upirali hipnim nagnenjem. Pri mnogih teh, kazni zapadlih mladoletnikih ne treba prisilne vzgoje ali izvršenja izrečene obsodbe, da se jih odvrne od nadaljnjih nezakonitih dejanj. Izvedeno kazensko postopanje in pa izrek sodbe naj zadošča kakor prvo posvarilo v poplavljanje. Často se pri takih mladoletnih izvršenje kazni izkaže celo škodljivo za mladostno dušo in provzroča učinke, katerim se mora ravno izogibati kazensko pravosodstvo, ako hoče slediti duhu človečnosti.

Radi tega naj se, kjer dopuščajo razmere, taki zločinci ne zapirajo, pa tudi ne oddajajo prisilnim zavodom. To velja posebno za obtožence od 10 do 14 let. Patudi glede onih med 14. in 16. letom naj se postopa tako pomiloščevalno, ako kazni ne presegata treh mesecev ali 500 K. Sveda odločje o tem v prvi vrsti prejšnje pravno in pošteno življenje. Pod takimi pogoji je tudi 16. do 18-letne zločince pripravljati pomiloščenju, posebno, če so zaostali v duševnem razvoju. V vseh takih slučajih je počakati z izvršitvijo kazni, dokler se ne reši pomiloščevalna prošnja. Naredba stopi v veljavo z dnem razglasa ter velja tudi za one mladoletne, ki so že bili dosedaj obsojeni, a še niso nastopili kazni.

Naj smo že, kolikor hočemo, politični nasprotniki sistema Koerberjevega, ali temu koraku njegovemu ne more nikdo odrekatihvale. Ako obvelja princip, da človek, ki je komaj vzrastle otroški dobi, še ni zločinec, tudi če je grešil, a da ravno po izvrševanju kazni čisto pride na pot zločinov, in ako obvelja princip, da humanemu pravosodstvu ne more biti v namen ubijanje ekzistenc, marveč dviganje in boljšanje človeka: koliko ljudi bo rešenih, ki bi sicer bili izgubljeni!! In ali ne vidimo sleherni dan na sodnih razpravah, kako madi ljudje v mnogih slučajih prihajajo na zatožno klop in potem v ječe, v atmosfero zločinstva, le vsled slučajnega združenja raznih nearečnih okolnosti, ki jih navaja naredba Koerberjeva?!

Ponavljamo torej, da naredba Koerberjeva zasluži vse pohvale se stališa človekoljubja.

Trgovinske pogodbe se vendar odpovedo, dočim se je dosedaj v obče mislilo, da se dosedanje pogodbe avtomatično podaljšajo. Zgornjo vest je sporočila listu »Neue Freie Presse« neka oseba, »ki ima popoln pregled preko trgovinsko politične situacije«.

Dogodki v nemškem državnem zboru, kjer se vrše krvčeviti napori, da že sedaj dogotove novi carinarski tarif. In najbrže se posreči tudi to. A če se posreči, bodo prekopicene vse kalkulacije, zgrajene na predpostavki, da se stare pogodbe podaljšajo. Pod pritiskom verjetnosti, da že sedaj pride na Nemškem do novega carinarskega tarifa, torej do možnosti, da se stare pogodbe odpovedo, da si govore tudi merodajni politični krogi v Avstriji in na Ogrskem, da se morati Avstrija in Ogrska sporazumeti čim hitreje in dovršiti nagodbo. Glede gospodarskega razmerja naše monarhije do Italije, da bi odpoval stare pogodbe prinesla le olajšavo, ker bi bilo podaljšanje te stare pogodbe neizvedljivo radi znane klavzule o carini na vino.

Nemška vlada si prizadeva, da bi agrarce pripravila, da odjenjajo nekoliko in da pride do carinskega tarifa, račun pa naj poplača zopet zaveznica — Avstrija. V odškodnino pa jim nudi Bülow od agrarcev zahtevano visoko carino na ječmen za varjenje piva, katero blago se izvažna ravno iz Avstrije. Rži se n. pr. Bülow ne upa dotakniti, ker je Rusija, ki je interesirana na tem izvozu, znala primerno zagroziti. Avstrija je sicer zaveznica Nemcije (kar Rusija ni), ali Avstrija mora biti še vesela — kamo-li, da bi se kaj upirala! — ako jo Nemčija v obsevu zavezništva — gospodarski duši! Avstrija je že molčala k marsičemu, botorej mirno trpela tudi ta udarec svojim gospodarskim interesom — tako računa grof Bülow. In mož se najbrže ne vara. Če torej v Nemčiji pride do novega carinskega tarifa, bo zopet Avstrija, ki bo plačevala račun.

Iz ogrske zbornice. V razpravi o proračunskem provizoriju govoril je prvi poslanec Edmund Bartha, člen neodvisne stranke Izrazil je nezaupanje vladi radi njenega postopanja nasproti raznim narodaostim na Ogrskem. Polemiziral je potem s hrvatskimi poslanci, ki so se zgražali nad govorniki opozicije, kateri da so se nepoklicani umeševali v hrvatske razmere. Govornik je dejal, da je komično to zgražanje hrvatskih poslancev, ker si je neodvisna stranka upala napadati bana Hedervarja. Ban ni nič drugega nego načelnik podružnice ogrske vlade na Hrvatskem in ne more zahtevati, da bi se imelo do njega več obzirnosti, nego do ministerskega predsednika samega. Govornik je potem omenjal politične agitacije na Hrvatskem ter trdil, da je nekaka analogija med sedanjim gibanjem in med gibanjem pred 20 leti: takrat se je agitiralo v prilog okupaciji Bosne, sedaj pa se agitira v prilog okupaciji Macedonije in Albanije.

Sicer pa da bi že domača vojna v Hrvatski opravičevala umeševanje Ogrske, ker da Hrvatska na gotov način pripada tudi Ogrski. Očital je potem Hrvatoma, da sedaj uplivi od Dunaja in da celo hrvatska narodna stranka (vladna stranka) trpi med seboj elemente, ki agitirajo proti državi. Govoril o trgovinskih pogodbah zahteval je poslanec Bartha, naj se odpovedo trgovinski pogodbi z Italijo in Srbijo.

Iz hrvatskega sabora. V včerajšnji seji je sabor razpravljaj o indenniteti; vlada zahteva provizorij z izgovorom, da finančna nagodba z Ogrsko še ni določena. Proti indenniteti sta govorila opozicijonalec: vodja opozicije Bresztyevski in posl. dr. Vrbanić. Prvi je izlasti govoril proti 3 1/2 % dokladi v pokritje odškodnine za dogodek povodom protisrbskih demonstracij. Govornik je očital banu, da je prezrl vse zakone ter je pod varstvom Damoklejevega meča kar diktiral doklado. (Tu je vskliknil poslanec dr. Vinković: Ker niso mogli nikogar obsediti, pa so šli ljudi oguliti). Ban bi bil mogel zakonitim potom rešiti odškodnino. On bi bil mogel pozvati mestni zastop, naj odredi doklado! In če bi se bil ta zastop branil, mogel bi ga razpustiti. Druga pot bi bila, da je vlada stopila pred sabor. A tretja, da je dovolila predjudje. Vlada pa se je izognila vsem zakonitim potom, pak je jednostavno dekretirala doklado. Kaj poreče izobraženi svet k temu, da je bil neki list zaplenjen samo radi tega, ker je objavil tekst zakona o odgovornosti bana?! Ali ta zakon — je vskliknil govornik — ne velja, ali pa se ga bojite! (Ogorčenje in razni vskliki med opozicijo.)

Ko se je oglašil posl. Vrbanić, je predsednik očital opoziciji, da se vede nedostojno, kar je izzvalo burno reakcijo. Poslanec Derenčin je vskliknil: V deželi, kjer ni zakona, tudi ni dostojnosti!

Dotaknivi se srbskega vprašanja, je rekel dr. Vrbanić, da je to vprašanje prišlo na dnevni red še le v novijih časih in postavili so je neprijatelji hrvatskega in srbskega naroda. Pred 30 leti da se ni poznalo razlike med Srbi in Hrvat. Pripadniki obeh ver da so živeli v najlepši slogi. Sedanji razdor da je navstal po vplivanju tujih življenj, ki so gledali, da zavedejo brate ene in druge vere. Ta razpor se je pričel izlasti potem, ko se je uvelo ustavno življenje, in posebno, ko je trebalo urediti razmerje med Hrvatsko in Ogrsko. Tedanji madjaroni so bili ljuti sovražniki srbstva in so skušali zanesti razdor v domovino. Tedanji rodoljubi pa so hoteli paralizirati to prizadevanje s tem, da so v saboru proglasili sklep, da je narod srbski, bivajoči v trojedni kraljevini, ravnopraven. Temu se je zahvaliti na vseh borbe hrvatskih rodoljubov proti takozvani madjaronski struji. — Ko se je pozneje uvidelo, da samo zložen narod se more upreti struji madjarizacije, skušali so neprijatelji uničiti to slogu, a sedaj vidimo, kako ista ztranka, ki je bila nekaj krvna neprijateljica Srbom, hoče sedaj te Srbe privlačevati k sebi ter povdarja srbstvo v veliko več meri, nego je bilo to nekaj. Temu prizadevanju se je posrečilo zavleči Srbe v vladno stranko. To da širi propad med obema plemenoma. Potem je govornik opisaval postanek in razvoj znanih dogodkov v Zagrebu in je odgovornost pisal na račun vlade. Ona je odgovorna, ako nje organi niso bili na višini svoje naloge.

Vlada naj plača tudi odškodnino. Ali je to pravično, da morata odškodnino plačevati obrtnik in trgovec, uradnik pa nič, ker on ne plačuje občinskih doklad?! Tudi ta govornik je protestiral proti načinu, kakor se je dekretirala rečena doklada. Tudi on odreka banu pravico do izdavanja naredeb v nadomestilo zakonov. To more v Avstriji le vladar na odgovornost skupnega ministertva (§ 14.); na Ogrskem le kralj ob intervenciji odgovornega ministertva in le glede predmetov, ki so natančno določeni v zakonu. Zakon o ustroju hrvatske vlade pa spleh ne pozna takih naredeb. Vlada je s svojim postopanjem kršila zakon, zato jej govornik ne more dovoliti idemnitete.

Iz Srbije. Kralj je podpisal dekrete, s katerimi je imenovan več novih okrajnih in okrožnih načelnikov. Tisti, ki so o tej priliki vsled novih imenovanj odstavljani, pridejo v druge državne službe. Novoimenovani načelniki so stari skušeni upravni funkcionarji in po večini pripadajo zmerni liberalni stranki.

Volitve v skupščino vršile se bodo še le koncem prihodnjega leta.

Neka konferenca uglednih členov zmernoradikalne stranke, sklicana od Vuića in Velimirovića, se je morala odložiti radi zamočanega položaja v stranki.

Tržaške vesti.

Dejstva in — besede govore!... Radi članka, ki ga je bila »Edinost« prinesla pred dobrimi 8 dnevi in ki se ni prepohvalno izražal o sedanji slov. politiki, je navstal silen vihar proti — osebi namišljenega avtorja... Nevoljo v »Slovenec« je izzval posebno izrek, da je zlo v tem, da so državni poslanci vse preveč vezani na obzire do stranke, ki ne more biti slovanska do skrajnih konsekvenc. Kar je tu izrekel člankar v »Edinosti«, je političen nazor. A kama pridemo se svojim novinstvom, more-li narod naš kedaj priti do zdravega in krepkega novinstva, brez kakoršnjega si ni misliti razvoja nobenega naroda, ako isto niti političkih nazorov ne bo smelo izražati, da ne bi s tem svojih sotrudnikov in — to lahko rečemo — trpinov izpostavljalo najgrišnim osebnim napadom. Politici nazor utegne biti utemeljen, more pa biti tudi neutemeljen. Oaim, ki ne soglašajo z nazorom našega člankarja, je bilo svobodno izpodbiti prvo s tem, da s o s t v a r n o i n z a r g u m e n t i d o k a z a l i d r u g o ! S tem pa, da so se zagnali v osebo, niso prav nič dokazali drugega in zato ne izpodbili prvega.

Namišljeni člankar je sicer dobil prav izdatno bunko, ali trditev članka je ostala odprto vprašanje.

Zgornji navedeni izrek je torej vzbudil toliko jeze. Sedaj pa si oglejmo malce za-

ključne odstavke članka v »Slovenec«, s katerim se bavimo danes na prvem mestu!

Tu najdete izjavo: »Mi smo tega mnenja, da notranje cerkvene stvari ne spadajo direktno pred diskuzijo političnih strank«.

Malo vrst niže v istem članku pa piše isti »Slovenec«:

»Naj bi se vendar osnovala odkritosrčna krščanska organizacija v Trstu v demokratičnem, socijalnem z mislu. Ta bi združila dobromisleče Slovence trdnjše med seboj, bi vzgojila ljudstvo, bi je dvignila moralno in politično in kot krščanska stranka bi stopila lahko pred cerkev in zahtevala pravice«.

Zaključek v »Slovenec« pa se glasi:

»... in s tem (ako bi tržaški Slovenci slušali »Slovenec« nasvet) bi se tudi na cerkveno-pol. polju dalo marsikaj doseči tržaškimi Slovenci«.

Iz teh citatov iz »Slovenca« izhaja menda z vsa evidenco, da bi hotelo ljubljansko glasilo imeti v Trstu novo politično organizacijo, o kateri pa moremo mi — ki vendar nekoliko poznamo tržaške razmere med Slovenci in med Italijani — trditi z absolutno gotovostjo, da na polju praktične politike ne pride nikdar do veljave, do nekoliko moralnega ugleda pa bi mogla priti le tako, da bi med Italijani našla somišljenikov, s katerimi bi se zvezala. V dosegu tega pa bi morala — o, mi poznamo predobro tiste laške konservativce — storiti nekaj, česar zaveden Slovenec ob sedanjih razmerah ne sme storiti: energijo v povdarjanju slovenskega narodnega načela bi morala odložiti!!

Iz navedenega je torej razvidno, da »Slovenec« najprej odreka političnim strankam pravico do diskusij o notranjih cerkvenih stvareh, potem pa daje drugi politični stranki, ki naj bi seznanjovale, že vnaprej dovoljenje za nastopanje tudi na »cerkvenopolitičnem polju«!

Nagi, suhi, goli fakt je torej ta, da »Slovenec« to isto pravico, katero bi rad dovolil stranki, ki bi ne smela biti narodna do skrajnih konsekvenc, odreka stranki, ki je strogo narodna in ki hoče braniti slovensko-narodni princip na vse strani!!

Se je-li torej avtor našega članka »Slovanska zveza« res toli silno zagrešil proti resnici, ko je rekel, da stranka, ki sedaj vodi in določuje oficijelno politiko Slovencev, ne more tirati politike, ki bi bila slovanska in slovanska do skrajnih konsekvenc, kakor je to potrebno proti zistemu, ki je protislovanski prek in prek, ki je v zavezništvu z našimi sovražniki, in ki tudi druge faktorje, ki bi nam bili ob drugačnem zistemu morda vendar nekoliko pravičnejši, sili v nasprotstvo do nas!!

Sapienti sat. Teko nam ne govore le dejanja, o tem nam ne priča le brezvspešnost sedanje slovanske politike, ampak nam pripoznavajo tudi — besede v »Slovenec«.

Zadnji dokazi ljubljanskega »Slovenca«. V svoji 270. številki je podtikal »Slovenec« g. Stembergerju, kakor brezimnemu dopisniku »Edinosti«, očevidno članke iz našega lista, »Boj za slovansko pravico«, v katerih da se je med drugim tudi »trdilo, da bi profesorji ljubljanskega bogoslovja radi spravili zadnjo slovansko »Češčeno Marijo« iz cerkve.« Proti temu je poslal g. Stemberger »Slovenec« popravek, s mi smo mu na njegovo prošnjo odkrito in lojalno potrdili, da ni on pisec onih člankov. Na to nas je »Slovenec« napadal, da smo vedoma potrdili neresnico. Mi smo ga pozvali, naj stopi na dan z dokazi, ali pa naj žaljenje prekliče. Sedaj je »Slovenec« zbežal v kotiček za liberalce in od tam kriči, da je g. Stemberger diktiral v našem uredništvu »notice«. Mi mu tja v oni kotiček nečemo slediti.

Sedaj prepuščamo torej našim in »Slovenčevim« čitateljem, da izrečejo oni svojo sodbo.

Cena soli za živino znižana. V predležečem državnem proračunu za l. 1903 se nahaja tudi postavka, tiščeča se sli za živino. Zaradi eminentne važnosti tega predmeta za kmetijstvo treba o tem znižanju nekaj besed izpregovoriti. Že l. 1848. je moral takratni finančni minister obljubiti znižanje cene soli za živino. Zgodilo pa se je to še le leta 1851. ter se je določila njena cena na 3 K za 100 kg. Ta cena je veljala do leta 1868. Vsed slabih in splošno ločljivih pri-mesij, s katerimi se je sol, namenjena člo-

veškim potrebam, denaturizirala, prirejali so neimovitejši sloji iz soli za živino dokaj vžitno sol za človeška jedila in na ta način državo goljufali. Ker poslednja tem nedostatkom ni mogla v okom priti, ustavila je omenjenega leta sploh pripravo in oddajo soli za živino. To je trajalo notri do leta 1893., ko je država na opetovano zahtevno interesiranih krogov prodala soli za živino, katero očiščenje je znatno oteženo, zopet dovolila. Cena pa je poskočila na 10 K za 100 kg. Pri tej kupčiji je imela država veliko dobička, čeprav je bil krivičen. Leta 1896. pa je morala predložiti nov zakon, tičoč se soli za živino, oziroma njene cene, katera se je znižala na 6 K. Z novim letom stopi ta zakon prvič v veljavo. Čeprav je znižanje cene za to velevažno potrebščino velikega pomena za kmetijstvo, vendar se mora na drugi strani prigovarjati tudi tej ceni. Država ima namreč sedaj lep dobiček na račun kmetovalcev, čeprav se taka barantija ne strinja z monopolom na sol. Proti takemu krivičnemu obdačenju morajo se kmetovalci zavarovati in zahtevati na drugi strani odškodnino. To se seveda ne zgodi kmalu, kajti država je skopa kakor mačeha, ali vestnost pripomore do cilja. Zatorej na delo!

Po »Slov. Narodu«.

Nesrečni Ivan Zadnik, ki je ohromel na delu in nasproti kateremu tovariši-delavci v »Del. podpornem društvu« toli lepo vrše delo krščanskega usmiljenja, naznanja svojim tovarišem - dobrotnikom, tovarišcem pokojnice iz Marijne družbe in iz bratovščine sv. Cirila in Metoda, da ga je zadela zopet huda nesreča: sinoči ob 5. uri mu je umrla 13 in pol-letna hči Amalija. Pogreb bo jutri ob 2. popoldne iz ulice del Rivo št. 12.

Mala pomota. Piše se nam: Dne 24. novembra t. l. je neka narodna družina, stanujoča v ulici Valdirivo, odposlala drugi narodni družini, stanujoči v ulici Molin piccolo, razglednico s šestitko. Tri dni pozneje pa je neka slovenska žena našla omenjeno razglednico v — novi luki na tleh!

Da je razglednica, prirejena v narodnih barvah, našla mesto na naslovljenko — v novo luko, to mora biti gotovo le — neljuba pomota, ker je adpošiljalec zapisal ulica Malaga mlina, mesto Molin piccolo! Čudno je le to, da je nekdo na pošti pod »Mali mlin« s svinčnikom zapisal »Molin piccolo«, a je razglednica veeeno našla!!

Ciril-Metodijev koledar za l. 1903. Tiskarna A. Slatnar v Kamniku je natisnila in zalčila jako ličen stenski koledar, opremljen z zapisnikom. Dodana je tudi kolkovna lestvica in običajne pošne znamenje.

Tatvine. Antonu Jegliču, lastniku manufakturne prodajalnice v ulici Sette Fontane, pokradli so neznani tatovi za 370 kron blaga. — Mehniku Antonu Boškiju iz Grete je bila v neki krčmi v ulici Miramar ukradena suknja, vredna 40 kron.

— Policijski agent Heinau aretiral je 25-letnega težaka Vincenza W. iz Čarbole, ker je v ladjedelnici sv. Marka pokradel več reči, vrednih kakih 60 kron.

Samomor ali nesreča? V morju blizu svetilnika našli so včeraj jutraj mrtvo truplo 47-letnega podkovača Josipa Tavčarja iz Idrije. Pokojnik je stanovel v ulici Fondaria št. 2. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Justu.

Požar. Včeraj, nekoliko pred jedno uro popoldne nastal je požar v tovarni Luzzato in Mischelstädter v ulici Fabbria, št. 451. Ognjegavci so s pomočjo peska pogasili gorčo benzino. Škoda znaša kakih 1500 kron.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 3. dec. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Rapicco 6, hišna oprava; ulica Manzoni 3 C, oprema v zalogi, perilo in razno; ulica delle Poste 4, oprema v zalogi, stroj in razno; ulica Campanile 9, 1 fonograf; ulica Geppa 16/II, hišna oprava; ulica dell'Ospitale 10, hišna oprava; ulica Pozzo del Mare 2, hišna oprava; zagata sv. Evfemije 3, oprema v zalogi in razno; ulica Canale 5, flanel.

Vremenski vestnik. Včeraj: toploer ob 7. uri jutraj 5.2 ob 2. uri popoldne 11.3 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 757.6 — Danes plima ob 8.48 predp. in ob 9.57 pop.; oseka ob 3.14 predpoludne in ob 3.17 popoldne.

Društvene vesti

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: g. Roza Martellanc 1 K. — Na licitaciji svinčnika v gostilni na Uacu daroval g. Belle 80 stotink, g. Maks Domicelj 1 K 29 st. gospica Karla od te svote obresti 1 K. G. Ivan, Normali, župnik v Brozovici 4 K.

Gori omenjena podružnica je začela razpošiljati rodoljubom in rodoljubkam okrožnice za »božičnico«. Upamo, da se vsi odzovejo vsaj z malim darom ter pripomorejo razveseliti našo ubogo slovensko dečo.

Darove sprejema: g. Maša Grom, ulica Conicoli 1, I. n. Trst.

Slovenska Čitalnica priredi v četrti, ob 8. uri zvečer v svojih prostorih dramatično predstavo. Igro bo izvrševala izvrstna dramatična družba gospoda Gavrilovića. Natančnejši program priobčimo jutri. Z ozirom na izvrstno igranje te družbe in z ozirom na to, da je del čistega dobička namenjen tržaškemu »Narodnemu domu«, nadejati se je prav mnogoštevilne udeležbe.

Odbor »Tržaškega Sokola« imel bo jutri ob 7. uri zvečer sejo v prostorih »Slovarske Čitalnice«. Ker je seja zelo važna, prosi se, da gotovo pridejo vsi odborniki. Predsedništvo.

Vodstvo veteranskega podp. društva za Trst in okolico naznanja, da se izdelovanje uniform za veterane tega društva odda potom pogajanju za 3 leta. Pogoji so razvidni ponudnikom v uradu društva, ulica Tintore 5 I, od 9.—12. ure in od 4.—7. zvečer. Ponudbe se sprejemajo do 20. decembra t. l. 7. ure zvečer.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Občinske volitve v Veprinac.** — Ljubljanski »Slovenec« pranaša brzojavko iz Trsta, s katero se naznanja, da je po ravno kar dovršenih občinskih volitvah občina Veprinac, ki je bila doslej v hrvatskih rokah, prešla v italijanske roke. To ni res, ker ta občina je že dolgo v rokah italijanašev. Hrvatski stražniki šlo torej za to, da si obrani to občino, marveč, da si jo pripori! Tam je popred županov tisti glasoviti A., ki si je pred par leti tam nekje blizu Dornberga žalestno končal svoje življenje, tam je sedaj — poleg Rukavca — domena glasovitega Krstiča, tam je pala tudi odličitev za mandat V. kurije glasovitemu Bennatiju v prilog.

»Piccolo« blebeče, da se je tamkaj v narodu vzbudila zavest, da istrski Slovani morejo iskati sreče le v prijateljstvu z Italijani. Torej — Slovani! Sicer pa negira ekzistenco Slovanov. Mesto, da bi se sramovali sredstev, s katerimi dosežajo zmage v nekaterih slovenskih občinah, in mesto da bi vsaj molčali, pa se še bahatijo. Nesramna laž je, ako pravi, da se je med narodom v občini Veprinac jela vzbujati zavest, ker resnica je ravno nasprotna, ki je ta, da se je Italijanom posrečilo tu pa tam z demoralizacijo ljudstvu udušiti zavest in vest. Že dejstvo, da se poslužujejo človeka, kakoršen je Krstič, govori, da jim je demoralizacija ljudstva še edino sredstvo! Ljudstvo, ki je bilo nekdanj mirac in pošteno, je sedaj zdvijano! Koliko resnice je na »Piccolovic« trditvi, da se je v ljudstvu vzbudila zavest, dokazuje »Piccolo« sam z izpovedjo, da v 1. razredu so Italijani propadli zato, ker v tem razredu volijo duhovniki in učitelji.

Svojo moč ima italijanska stranka v III. torej v tistem razredu revežev, ki so zbog svojega siromaštva najbolj pristopni demoralizaciji in ki so zbog svoje nevednosti najbolj izpostavljeni prevaram! Razumniki pa so proti njim. V karakterizaciji »Piccolovega« bahaštva, češ, da je vse za »spravo« z Italijani, služi tudi fakt, da piše kakor da je tudi v občinah Kastav in Volosko vse na njihovi strani. V resnici pa si v Kastvu niti na volišče niso upali, v Voloskem pa je hrvatska stranka zmagala z ogromno večino.

Naravnost klasično pa je, kakor pojašnjuje laška šema svoj poraz na občinskih volitvah na Voloskem. Italijani da so propadli zato, ker se jim je izneverila — nemška kolonija! Stranka, ki se bahati, da ima vse na svoji strani in da jo vse blagoslovija, podlega za to, ker jej kolonija tujcev odreka pomoč. Ali je možno huje samega sebe biti po zobeh?! Ali ne sluti »Piccolo«, kako je izpovedal svojo lastno sramoto?! Tako temeljito je v občini voloski vse na laški strani, da se la-

ška stranka niti ganiti ne more, ako jej Nemci ne posojajo bergelj.

Ako pravi »Piccolo«, da bi Slovani, ako bi Italijane pokopali, morali jokati na grobeh teh poslednjih in jih klicati nazaj v življenje — je to, kar se dostaje občinskih uprav, brezobraznost, na katero je odgovorilo pred par leti glasilo dež. odbora »Istria«, ko je v momentu vzdrmljenja vesti in boljšega spoznanja, pripoznala, da so laške občinske uprave tako gnile, da se je bati katastrofalnih dogodkov!

Na drugi strani pa odgovarja na »Piccolovo« brezobraznost, fakt da so obč. uprave v hrvatskih občinah tako vzgledae, da isti laški deželni odbor ni mogel drugače, nego da je na pr. upravam najodličnejših hrvatskih in slovenskih občin, kakor so Buzet, Volosko, Kastav, Marezige, izrekel priznanje, ko je njegov lastni organ sporočil o izvršenih revizijah!

To so fakta v odgovor na šarlatanarijo v židovskem glasilu!

× **V Opatiji** je bilo od dne 1. septembra 1902 pa do vstetega 26. novembra 5020 oseb. Od 20. novembra do vstetega 26. novembra je prirastlo 181 oseb. Dne 26. novembra je bilo navzočih 719 oseb.

Vesti iz Kranjske.

* **Glasbeni Matic** je poslal »Črnomeljaska posojilnica« podporo 50 kron. — Živela!

* **Županom v Idriji** je izvoljen gosp. Dragotin Lapanje.

Brzojavna poročila.

Povišanje penzij starega stila.

DUNAJ 2. (B) Današnja »Wiener Zeitung« priobčuje zakone tičoč se zboljšanja penzij državnih uslužbenecv in penzij udov starega stila. Ti zakoni stopijo v veljavo dne 1. januarja 1903. Iste dne se tudi povišajo, na podlagi najvišjega sklepa provizije starega stila za finančne stražnike.

Imenovanje v sodni stroki.

DUNAJ 2. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Minister za vnane stvari je gosp. dr. Hadrijana Panseletto, tajnika na najvišjem sodnem in kasacijskem dvoru, pridodeljenega avstro-ogrskega konzularnemu višjemu sodišču v Carigradu, odpozval od te službe ter ga pozval na službovanje na najvišji sodni dvor. Njegovim naslednikom v Carigradu je določen sodni pristav dr. Basilio Basiladis, pridodeljen do sedaj višjemu deželnemu sodišču v Trstu.

Državni zbor.

DUNAJ 2. (B.) — Zbornica poslancev. — Zbornica je razpravljala o nujnih predlogih, tičočih se uravnave krošjarstva. Predložena je interpelacija posl. Bennatija in tov. do ministra deželne brambe radi postopanja orožništva v vasi Lanišče pri Buzetu. Dalje interpelacija posl. Biankinija in tov. do ministerskega predsednika kakor voditelja ministerstva za notranje stvari, ter trgovskega ministra radi nepoštevavanja dalmatinske industrije in obrti o oddajanju javnih del v Dalmaciji; interpelacija posl. Biankinija in tov. do ministra za trgovino radi uravnave pristaniškega obrežja v Trsteniku; slednjič interpelacija posl. Conci in tovarišev do ministerskega predsednika kakor voditelja ministerstva za notranje stvari radi predloženja zakonskega načrta o prisilnem zavarovanju proti požaru.

Amerikanski kongres.

WASHINGTON 2. (B.) Kongres se je sestel včeraj. Obe zbornici sti hitro na to zaključili sejo v znak spoštovanja do členov, umrlih med počitnicami.

Štrajk v Marzelju.

MARZELJ 2. (B) Potniki, ki trpe vsled štrajka, so se obrnili do ministerskega predsednika Combasa, kakor tudi do več senatorjev in poslancev s prošnjo za posredovanje, da bo omogočen njihov prevoz ali da vsaj najpotrebnejši dobe kako materialno podporo. Brodarski posredovalci razmišljajo o odredbah, da bi se transitni obrat zagotovil po holandskih in nemških obrežnih ladjah. Nekoliko parnikov bi se moglo opremiti za preskrbljevanje službe v Algir in Tunis.

MARZELJ 2. (B) Možstvo ladij, ki preskrbljajo trgovino ob obrežju, se je izjavilo solidarno s štrajkoveci in je stopilo v štrajk. Parnik »Magali« je odplul sinoči z močtvom, sestoječim iz 6 kapitanov in 6 mašinistov.

Svoji k svojim!
ZALOGA

pohištva

dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

Za Božič!

325 komadov za 2 gl. 20 nvč.

Ena krasna ura točno idoča z verižico, 2 letno jamstvo; 1 čudovita magična laterna s 25 krasnimi podobami; 1 najnovejša broša; 1 lepa spila za kravato; 1 krasen koljer iz orientalskih biserov, modern kinč za dame; 1 najfinejša novčarka; 1 eleganten ustnik od jantaria; 1 garnitura gumbov iz double zlate s patent. zaporkami; 1 najfinejši žepni nož od niklja; 1 najf. toaletno ogledalo z belg. stekla v etviju; 20 komadov za dopisovanje in 200 raznih rečij, ki so dnu zelo koristne. Vseh teh 325 predmetov, med katerimi je sama ura toliko vredna, pošilja po poštne povzetju le za gl. 2.20

S. KOHANE, KRAKOV Pf. 944.

Za kar ne ugaja, se denar povrne.
Izveček priznalnih pisem:
Enako pošiljatev kakor g. Storfjeru, pošljite tudi meni. Spoštovanjem ERNEST KLEIN Sp. Viktor (Bukovina), parna žaga.
Za Vašo pošiljatev se Vam toplo zahvaljujem. Pošljite mi še 1 v steklenih podob. Spoštovanjem G. I. KRIEG St. Vid n. G. (Koroško).

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA: Via Tessa, vogal Via Linačkova	ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborga št. 21
--	---

Telefon št. 670.

Velik labor. zapecartij, svetla ta stik, iz-
vršnje naročbe radi po posebnih načelih.

Cena brez konkurence.
ILUSTROVANI KATALI LISTUNI IZ PRAZNO
Predmeti postavio se na parohod
ali železnico franco.

Proti
kašlju, grloboju, hripavosti, kataru, upa-
danju glasu, itd. itd.

zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje.

Čudovit učinek pri peclih, govornikih, prepovedni-
kih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škafličicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.

Škafličica stane 60 stotink.

Pozor na ta
užig na
zamašku
!!!

Očiščeno perje za postelje
in puh

priporoča

LJUBLJANA Pred škofijo št. 20.	F. HITI	LJUBLJANA Pred škofijo št. 20.
--------------------------------------	----------------	--------------------------------------

Naročila se točno izvršujejo.
Na zahtevo vzorce s cenami.

